

'SAMEN IN RHEDEN'

8 mei 2014

Beleidsakkoord Rheden 2014-2018

Voorwoord

Voor u ligt het Beleidsakkoord 'Samen in Rheden' van de coalitiepartijen D66, CDA, VVD, GroenLinks en ChristenUnie. Dit beleidsakkoord vormt de basis voor onze samenwerking in de komende raadsperiode.

Informateur Ron König concludeerde na gesprekken met alle partijen dat voortzetting van de coalitie 2010-2014 de beste garantie biedt voor een brede, stabiele en daadkrachtige coalitie. De coalitiepartijen hebben het advies van de informateur overgenomen en zijn vervolgens onder leiding van formateur Ron König met elkaar in gesprek gegaan.

Omdat wij hechten aan de inbreng van inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven hebben wij hen de gelegenheid gegeven om input te leveren voor het beleidsakkoord.

Tijdens een 'pitchavond' hebben zij pleidooien gehouden voor initiatieven die hen na aan het hart liggen. Wij hebben deze bijdragen met groot genoegen aangehoord en geconcludeerd dat er veel interessante ideeën en plannen leven in onze lokale samenleving. Bijdragen of delen daarvan zijn opgenomen in ons beleidsakkoord.

Dit beleidsakkoord is het resultaat van gesprekken die wij als coalitiepartijen hebben gehouden én van de bijdragen die tijdens onder andere de pitchavond zijn gegeven.

Bestaand beleid en collegiaal bestuur vormen de basis van dit beleidsakkoord.

Daarnaast hebben wij voor bepaalde onderdelen en vraagstukken, uitgangspunten en acties in het akkoord opgenomen. In dit akkoord op hoofdlijnen wordt niet op alle beleidsonderdelen ingegaan.

Het beleidsakkoord bestaat uit drie onderdelen, te weten het sociaal domein, het ruimtelijk domein en het bestuurlijk domein.

Bij elk domein hebben wij een opgave geformuleerd, die vervolgens vertaald is in vraagstukken. Deze vraagstukken zijn inhoudelijk uitgewerkt.

Met dit akkoord vormen wij vol vertrouwen een nieuw college. Wij hebben gekozen voor een college met vier wethouders. De CU neemt deel aan deze coalitie zonder een wethouder te leveren. Wij vertrouwen erop dat wij met onze speerpunten en plannen een stimulans kunnen geven aan het versterken van onze gemeente en onze lokale samenleving. Wij hopen dat wij samen met onze inwoners, instellingen, maatschappelijke organisaties, ondernemers en onze overheidspartners verder dit akkoord kunnen oppakken.

Dieren, 8 mei 2014

INHOUD

PAGINA

Voorwoord	1
Inleiding	3
1 Sociaal domein	5
2 Ruimtelijk domein	9
3 Bestuurlijk domein	14

Bijlagen

Bijlage 1
Portefeuilleverdeling

Bijlage 2
Financiële bijlage Coalitieakkoord 2014-2018

Bijlage 3
Reactie onderhandelaars op pitches van 17 april en op lokale e-mails en brieven

Inleiding

'Samen in Rheden'

Wij streven naar een leefbare, duurzame en inspirerende gemeente.

Inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties beschikken over veel kennis en kunde, waar de samenleving van kan profiteren. Wij nodigen hen dan ook uit met initiatieven te komen. Waar zij met ideeën en plannen komen, denken wij na over de manier waarop wij hun initiatieven kunnen ondersteunen (overheidsparticipatie).

Daar waar wij als gemeente het initiatief nemen, vragen wij inwoners mee te denken of mee te werken (burgerparticipatie). Burger- en overheidsparticipatie zijn elkaars spiegel en zijn onmisbaar bij de opgaven waar wij als samenleving voor staan in de komende jaren. De samenleving verandert en dat vraagt ook dat wij onze bestuursstijl daarop aanpassen.

De komende tijd krijgen de gemeenten er belangrijke taken bij binnen het sociale domein. Wij vinden hierbij de zorg voor mensen, jong en oud, belangrijk. De zorg wordt zoveel mogelijk in de buurt van mensen georganiseerd, waarbij vooral gekeken wordt naar wat iemand nog wel kan. Zorg wordt veel meer maatwerk. Kwetsbare groepen in de samenleving kunnen rekenen op zorg en ondersteuning, waarbij eigen verantwoordelijkheid en perspectief bieden een rol spelen. Zorgpreventie is daarbij een kernbegrip. Om de lokale economie te versterken, zetten wij actief in op het versterken van recreatie en toerisme. Daarbij maken wij gebruik van de kernkwaliteiten van onze gemeente.

Voortzetting coalitie én vernieuwing

Wij hebben als coalitiepartijen in de vorige raadsperiode constructief met elkaar samengewerkt en veel bereikt. Dat beleid zetten wij door. Structurele bezuinigingen zijn doorgevoerd, in de meeste gevallen met brede steun in de gemeenteraad.

Hoewel bezuinigingen de boventoon voerden, hebben wij ook aanzetten gemaakt tot een andere stijl van besturen. Een stijl waarbij meer ruimte ontstond voor samenwerking tussen inwoners, instellingen en bedrijven. *'Ik buurt mee'* is de meest concrete uiting van deze veranderende relatie tussen de externe omgeving en de gemeentelijke organisatie.

In de komende jaren willen wij de bestuursstijl sterker ontwikkelen. Nog meer dan voorheen wil de gemeente met inwoners, instellingen, ondernemers en vrijwilligers(organisaties) samenwerken bij het versterken van de bestaande kwaliteiten van onze gemeente. Denk aan de prachtige natuur en de rijke geschiedenis van de Veluwezoom; de zeven dorpen met ieder hun eigen identiteit en verenigingen, instellingen en bedrijven die vaak al generaties lang de basis zijn voor de lokale economie. Draagvlak en wensen van inwoners en ondernemers zijn daarbij van groot belang.

De vernieuwing en doorontwikkeling van onze bestuursstijl raakt niet alleen de relatie tussen gemeente en gemeenschap, maar heeft ook betekenis voor de rol van de gemeenteraad, voor de relatie tussen raad en college en voor de gemeentelijke organisatie. Om die reden kiezen wij ervoor om de doorontwikkeling van de bestuursstijl voor te leggen aan de gemeenteraad als geheel. Ruimte voor het politieke debat en ruimte voor initiatieven van alle politieke partijen zijn daarbij wat ons betreft uitgangspunt. Onze ambities ten aanzien van de doorontwikkeling van de bestuursstijl hebben wij vastgelegd in een discussienotitie die wij graag met alle partijen willen bespreken. Uitkomst van dat debat zou een bestuursakkoord kunnen zijn, dat kan rekenen op raadsbrede steun.

Samenhang in het gemeentelijk beleid

De taken van de gemeente zullen fors toenemen in de komende jaren. De nieuwe taken op het gebied van participatie, zorg en jeugdzorg zijn een kans om de samenhang in het overheidsbeleid te vergroten. Maar de nieuwe taken gaan ook gepaard met bezuinigingen. Dat vraagt veel van de gemeente, die voor inwoners nog meer dan voorheen de 'eerste overheid' zal worden. Juist daarom streven wij naar meer samenhang in het gemeentelijk beleid. Waarmee wij bijdragen aan sociale cohesie en preventie. Wij onderscheiden drie domeinen in het gemeentelijk beleid, te weten het sociaal domein, het ruimtelijk domein en het bestuurlijk domein.

Wij gaan steeds meer programmatisch werken, zodat de onderlinge samenhang in beleid en uitvoering zo goed mogelijk wordt geborgd.

Drie speerpunten

'Samen in Rheden' vraagt een andere benadering en andere vormen van samenwerken.

1 Een sociale, vitale gemeente

Met de komende veranderingen in het sociale domein, is het van belang te benadrukken dat wij de huidige voorzieningen in stand willen houden. Rheden is en blijft een sociale gemeente. Daarnaast vertrouwen wij op de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Te allen tijde moeten mensen die het moeilijk hebben, geholpen worden weer perspectief te zien en te krijgen voor de toekomst. Aandacht voor zorgpreventie is daarbij van groot belang; door preventie kan voorkomen worden dat beroep op zorg ontstaat of wordt vergroot.

2 Behoud kernkwaliteiten

Onze gemeente heeft bijzondere kenmerken die zowel voor onze inwoners als voor bezoekers grote aantrekkingskracht hebben. Het groene karakter, de prachtige landgoederen en de ligging aan de IJssel bieden veel kansen. Deze kernkwaliteiten willen wij behouden en wij willen de lokale economie versterken door meer gebruik te maken van deze bijzondere kernkwaliteiten. Maar wij willen ook in de toekomst nog een mooie gemeente zijn. Dat vergt aandacht voor de manier waarop wij met onze omgeving omgaan. Het klimaat verandert en wij maken intensief gebruik van onze fysieke omgeving. Dit vraagt een andere benadering van onze economie. Wij hechten veel belang aan duurzaamheid, niet alleen voor ons klimaatbeleid. Op alle terreinen waar de gemeente actief is de lange termijn houdbaarheid van onze samenleving uitgangspunt. Ook hier is voorkomen beter dan genezen.

3 Een open bestuursstijl, ruimte voor inwoners

Wij willen de afstand tussen inwoners en gemeente verder verkleinen. Door een meer open houding kunnen wij veel winnen. Dit vraagt van alle lagen in ons lokale bestuur en van onze organisatie een bewuste omslag. Die willen wij met kracht inzetten. Wij kunnen als lokale overheid alleen de verantwoordelijkheid voor het welbevinden van inwoners op ons nemen als wij de samenleving een grotere inbreng geven. De gemeente zal vaker een faciliterende en stimulerende rol hebben. Wij zullen zoeken naar effectieve vormen van burgerparticipatie. Daarnaast zullen wij telkens bewust kiezen welke rol wij als gemeente gaan spelen in relatie tot de inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

In hoofdstuk 1 staat het sociaal domein centraal. In hoofdstuk 2 en 3 komen achtereenvolgens het ruimtelijke en het bestuurlijk domein aan de orde.

1 Sociaal domein

Opgave: zorgvuldige implementatie nieuwe taken en transformatie

Binnen het sociaal domein vinden de komende jaren ingrijpende veranderingen plaats. De rijksoverheid draagt de (jeugd)zorg en participatietaken over aan de gemeente. Wij zien deze nieuwe taken, net als veel andere gemeenten, als een kans om goed beleid te maken en daarmee goede zorg te organiseren voor onze inwoners. Wij realiseren ons echter dat de decentralisaties gepaard gaan met een korting op het beschikbare budget voor de uitvoering. Wij hebben een stevige ambitie op het sociaal domein en doen alles wat binnen onze mogelijkheden ligt om welzijn en welbevinden van inwoners zeker te stellen. Hierbij werken wij samen met alle relevante partners.

Vraagstukken

Drie vraagstukken binnen het sociaal domein staan in de komende jaren centraal.

1.1 Decentralisatie en transformatie

Wij vertrouwen in dit domein sterk op de eigen mogelijkheden, eigen inbreng van onze inwoners, verenigingsleven, organisaties en op wederkerigheid op vrijwillige basis. Wij verwelkomen daarom initiatieven vanuit de samenleving. De gemeente levert, indien nodig, een beperkte bijdrage door te faciliteren of te co-financieren. Om de transformatie daadwerkelijk vorm te geven, is een aanpak nodig die sterk gericht is op zorgpreventie.

1.2 Zorgpreventie

Zorgpreventie heeft twee doelstellingen: enerzijds de zorg voor gezondheid en welzijn van de inwoners en anderzijds het beheersen van kosten van de zorg. Meer dan ooit is het een uitdaging de toenemende zorgvraag om te buigen. Hiervoor is het van groot belang dat inwoners gezond zijn, een sociaal netwerk hebben en voor zichzelf kunnen zorgen. Een goede opleiding, werken en wonen in een prettige buurt en sporten dragen daar aan bij. In alle hieronder genoemde onderdelen is specifiek de vraag aan de orde hoe het beleid kan bijdragen aan preventie en aan het voorkomen van verdieping van de zorgvraag.

1.3 Perspectief bieden

Binnen het sociale domein is de samenhang met de andere programma's van belang. Het Rhedens model staat voor een sociale gemeente met visie en durf. De sociale visie staat daarbij centraal.

Uitgangspunten

Vraagstuk 1.1 Wmo/decentralisaties

Het samenvallen van zorgvragen vanuit dezelfde gezinnen, wijken, leeftijdsgroepen of achtergronden maakt een integrale benadering noodzakelijk. Samenhang bereiken in voorzieningen en een integrale uitvoering staan centraal. Wij geven professionals ruimte om binnen de vastgestelde beleidskaders de uitvoering vorm en inhoud te geven, waarbij maatwerk uitgangspunt is. De gemeente stuurt hierbij op resultaat en monitoort of het beleid het gewenste effect heeft. Professionals zoeken via arrangementen zoveel mogelijk de samenwerking met de vrijwilligers. Zorgpreventie speelt dan ook een rol binnen vrijwel alle beleidsvelden; het sociaal domein is daarmee het werkterrein van alle portefeuillehouders. Wij beschouwen zorgpreventie met andere woorden als een opdracht voor het hele college.

De integrale uitvoering krijgt vorm in de keukentafelgesprekken en de inzet van expert-netwerken waarin afspraken op maat met de inwoners worden gemaakt. Naast deze innovaties zetten wij ook in op meer keuzevrijheid voor inwoners door bijvoorbeeld dienstencheques, op inwonersparticipatie en het vragen van wederkerigheid (tegenprestatie). Dit alles betekent dat in individuele situaties tot een specifieke invulling op maat wordt gekomen, afhankelijk van de feitelijke omstandigheden. Daarbinnen is eigen regie en keuzevrijheid in de zorg noodzakelijk.

Inwoners hebben de gelegenheid meer gebruik te maken van algemene en collectieve voorzieningen op wijk- en buurtniveau. Wij bieden ruimte voor kleine en vernieuwende zorg- en wooninitiatieven.

Wij stimuleren initiatieven van bewoners voor het samen oppakken van zorg.

Uitvoering binnen de beschikbare financiële kaders

Uitgangspunt is dat wij de decentralisaties binnen het sociale domein uitvoeren met de middelen die wij daarvoor ontvangen van de rijksoverheid. De komende twee jaren beschouwen wij als overgangsjaren. Wij streven naar een 'zachte landing', waarbij wij werken met een groot aantal bestaande uitvoerders op basis van bestaande afspraken. Waar mogelijk creëren wij ruimte voor innovaties en wij versterken de sociale cohesie. Wij gebruiken de eerste twee jaren daarnaast om de transformatie van het sociale domein daadwerkelijk voor te bereiden, zodat wij op termijn zodanig werken dat de zorg uitvoerbaar en betaalbaar is en blijft. In 2017 ronden wij de eindevaluatie van de eerste fase af. Het beleid wordt onderworpen aan een doorlopende monitoring en evaluatie; dit kan indien nodig leiden tot bijstelling van beleid en uitvoering.

De startnotitie Preventie Sociaal Domein wordt in het najaar van 2014 voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze notitie bouwt voort op de Keuzenota Decentralisaties Sociaal Domein. Het definitieve Plan van Aanpak Preventie wordt voor het einde van 2014 afgerond, samen met partijen uit het sociaal domein, inwoners en ondernemers.

Wat gaan wij er voor doen?

- Wij werken aan een goede transformatie binnen het sociaal domein
- Wij ontwikkelen een Plan van Aanpak Preventie Sociaal Domein

Vraagstuk 1.2 Zorgpreventie: Jeugd en Onderwijs

Wij zetten ons in om jongeren meer te betrekken bij de totstandkoming en de uitvoering van het beleid. Wij zoeken naar nieuwe verbindingen. Wij plaatsen het jeugdbeleid daarbij in een breder perspectief, stimuleren participatie en richten ons op verschillende (kansrijke en -arme) doelgroepen. In dorpshuizen en multifunctionele centra worden ook activiteiten door en voor jongeren uitgevoerd.

De gezamenlijke ontwikkelde onderwijsvisie van gemeenten en scholen is een goede basis om tot verdere inrichting van het onderwijsbeleid te komen. Verdergaande samenwerking tussen onderwijs, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen is de ambitie. Voor de bestaande peuterspeelzalen wordt tot 2016 een overbruggingstijd gecreëerd. In het licht van het stimuleren van taalontwikkeling herzien wij de positie van voorschoolse voorzieningen in samenspraak met het reguliere onderwijsveld. Daarbij zetten wij de gemeentelijke bijdrage voort op het terrein van logopedie, specifiek gericht op de signaleringsfunctie.

Wij leveren een bijdrage aan het voorkomen van de instroom van jongeren naar zorg door een bijdrage aan het voortzetten van schoolmaatschappelijk werk. Het preventief handelen via de onderwijszorgsteunpunten betrekken wij in een onderzoek naar de mogelijkheden voor een bijdrage aan een Onderwijszorgcentrum (OZC) in Zutphen. Op deze wijze wordt mede ingezet op het zoveel mogelijk voorkomen van schooluitval en, waar dat aan de orde is, leerlingen weer mogelijk weer terug te leiden richting school. Wij onderzoeken tevens of het zinvol is om aan te sluiten bij het project 2Getthere van de gemeenten Arnhem en Renkum.

Voor de inzet van leerlingenvervoer zetten wij het bestaand beleid voort. Daarbij wordt de schoolkeuze op basis van identiteit gerespecteerd, met aandacht voor maatwerk, waaronder een bijdrage naar draagkracht.

De samenhang tussen jongerenbeleid en veiligheidsbeleid versterken wij door de functie van straatcoaches meer in verbinding met de jongerenwerkers te brengen (zie 3.7).

Wat gaan wij er voor doen?

- Jongeren betrekken bij de totstandkoming en uitvoering van beleid
- Onderzoek naar mogelijkheden bijdrage aan Onderwijszorgcentrum Zutphen
- Onderzoek naar aansluiting bij project 2getthere
- Verbinding tussen jongerencoaches en straatcoaches versterken

Kunst en Cultuur

Wij hechten veel belang aan de waarde van kunst en cultuur in relatie tot het welzijn en welbevinden van onze inwoners. Een evaluatie van het Kunstbedrijf RIQQ is voorzien voor 2015 waarbij nadrukkelijk de rol in en de bijdrage van het Kunstbedrijf aan het bredere sociale domein gezien gaat worden.

Sport

Wij zetten de doorontwikkeling voort van de sportparken in Velp, Rheden, Dieren en ook Ellecom (fase 3 van vastgestelde notitie). Daarbij bekijken wij tevens op welke wijze de verenigingen een bijdrage kunnen leveren aan vormen van inwonersparticipatie op basis van wederkerigheid en co-productie. Verenigingen kunnen bijdragen in menskracht en/of financiën. De inzet van sportstimulering (combinatiefunctionarissen) wordt versterkt, ook voor onderwijs en kunst en cultuur, zeker in het licht van onze preventiedoeleltellingen.

Inkomensvoorziening en werk/integratie

Voor mensen die zichzelf niet financieel kunnen redden, biedt de gemeente ondersteuning op basis van bestaande wetgeving. Wij passen meer verleiding dan drang toe in de reïntegratie-activiteiten; werken moet voordelen opleveren. Dit vanuit een benadering die zich richt op eigen verantwoordelijkheid en een intrinsieke motivatie van de inwoners om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces, met behoud van een respectvolle bejegening.

Wederkerigheid op vrijwillige basis is voor de coalitie de inzet en daar waar het wettelijk verplicht is, zetten wij in op een praktische en realistische aanpak. Een verordening wordt opgesteld. Beoordeeld zal worden in hoeverre het verrichten van mantelzorg als een passende tegenprestatie kan worden beschouwd.

Wij onderzoeken wat de bijdrage van de gemeente Rheden kan zijn aan de landelijke afspraak om de komende jaren binnen de overheid 25.000 extra mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen. Wij onderzoeken bovendien hoe wij 'beschermd werken' zo goed mogelijk kunnen blijven faciliteren ondanks de financiële belasting. Dit doen wij in de overtuiging dat werken voor iedereen een zinvolle activiteit is.

Armoedebeleid

Een startnotitie armoedebeleid wordt voorbereid in verband met de wijzigingen van de WWB en de evaluatie van het huidige minimabeleid. Wij betrekken daarbij de inbreng van maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties. Uitgangspunt is het in stand houden van de huidige voorzieningen. Herverdeling van middelen kan binnen het staande beleid. Bij een toenemende vraag (open eind regeling) nemen wij deze extra kosten (tijdelijk) voor onze rekening. Als er specifieke middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen, zetten wij die in, als het bestaand beleid onvoldoende blijkt te zijn.

Met lokale ondernemers en instanties zoeken wij naar uitbreiding van de mogelijkheden én gebruik van de GelrePas, bijvoorbeeld voor muziekonderwijs en zwemondersteuning. Wij ontwikkelen nieuw beleid voor controle en handhaven. Een respectvolle benadering is daarbij inzet is fraude te voorkomen en te bestrijden. Bij de invulling van dit beleid is het rijksbeleid leidend.

Wat gaan wij er voor doen?

- Wij stellen een notitie armoedebeleid op
- Wij zoeken in overleg met ondernemers en instanties naar uitbreiding van GelrePas
- Wij stellen een notitie controle en handhaving op

Vraagstuk 1.3 Perspectief bieden

De sociale visie (2013) geeft belangrijke uitgangspunten mee die onze coalitie onderschrijft:

- Integraal werken vanuit de directe leefwereld van de inwoner.
- Eigen verantwoordelijkheid en zelfregie.
- Focus op kwetsbare groepen.
- Inzetten op sociale netwerken.
- Preventief voor curatief.
- Collectief voor individueel.
- Maatwerk: met unieke oplossingen sturen op resultaat.

Wat gaan wij er voor doen?

Wij continueren bestaand beleid en stellen een onafhankelijke adviesraad sociaal domein in. Daarnaast zoeken wij naar meer dynamische vormen van participatie en advisering

Uitgangspunt is dat eerst financiering gezocht wordt binnen bestaande middelen. Bij de bestemming van het jaarrekeningsaldo 2013 zullen wij op basis van de ingeschatte financiële risico's specifieke middelen reserveren en/of het weerstandsvermogen verhogen om incidentele tegenvallers binnen het sociale domein op te vangen.

2 Ruimtelijk domein

Opgave: behoud en versterking robuuste en duurzame leefomgeving

Wij streven naar behoud en versterking van een robuuste en duurzame leefomgeving, waar het voor onze inwoners, instellingen en bedrijven goed toeven is. Wij geven hen waar mogelijk ruimte om zelf invulling te geven aan hun directe leefomgeving. Wij willen meedenken met initiatieven van inwoners, instellingen en bedrijven.

Vraagstukken

Drie vraagstukken binnen het ruimtelijk domein staan in de komende jaren centraal.

2.1 Verbetering woon- en vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven

In de komende vier jaar streven wij er onder andere naar leegstand in winkelgebieden te voorkomen en de flexibiliteit op bedrijventerreinen te vergroten.

2.2 Behouden en ontwikkelen van kernkwaliteiten van de gemeente

Onze visie richt zich daarnaast op het behouden en ontwikkelen van de kernkwaliteiten: natuur, cultureel erfgoed, openbare ruimte en recreatie & toerisme. Wij spannen ons daarom onder meer in voor het in standhouden van waardevol cultuurlandschap, samen met agrariërs en terreineigenaren. Beeldbepalende gebouwen worden gekoesterd en in de openbare ruimte willen wij meer kansen voor flora en fauna door natuurlijk beheer.

2.3 Efficiënt (her)gebruik van grondstoffen

Het stimuleren van een circulaire economie en efficiënt (her)gebruik van grondstoffen zijn in onze visie belangrijke elementen voor een duurzame leefomgeving. Wij gaan bijvoorbeeld een afvalvisie ontwikkelen, waarbij afval primair gezien wordt als grondstof.

Vraagstuk 2.1 Verbetering woon- en vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven

Versterken Rhedense economie

In een moeilijke economische markt vinden wij het van belang dat de werkgelegenheid wordt behouden en versterkt. Voor het verder ontwikkelen, stimuleren en faciliteren van een duurzame en robuuste economie gaan wij daarom diverse instrumenten uitbouwen en inzetten. Zo willen wij samen met ondernemers het vestigingsklimaat verbeteren. Het gaat hierbij om zowel de ontwikkeling van werkgelegenheidslocaties als het faciliteren van lokale bedrijven bij het optimaliseren van hun locatie. Wij hebben aandacht voor de doorontwikkeling van bestaande voorzieningen en nieuwe (zorg)initiatieven willen wij kansen bieden om zich in de gemeente te vestigen. Bij deze ontwikkeling zetten wij in op lokaal ondernemerschap waarbij de circulaire economie en sociaal return uitgangspunten zijn.

Wij streven er naar om meer lokaal aan te besteden. Samen met de ondernemers willen wij zorgen voor versterking van de bestaande winkelgebieden. Wij willen de winkelgebieden aantrekkelijk houden en leegstand voorkomen. Wij onderzoeken of betaald parkeren kan worden afgeschaft in overleg met de winkeliers.

Wij onderzoeken op welke manier Rheden een rol kan spelen bij de ontwikkeling van nieuwe technologie op het gebied van energie en milieu in de regio Arnhem en de Stedendriehoek.

Wij vragen inwoners en ondernemers in dit kader om ons te helpen door het inbrengen van nieuwe ideeën en initiatieven om zo binnen onze mogelijkheden het vestigingsklimaat te verbeteren.

Recreatie en Toerisme

De ligging en rijke historie van Rheden bepalen het bijzondere karakter van de gemeente. Jaarlijks genieten circa twee miljoen bezoekers van het Nationaal Park Veluwezoom, veelal toeristen, maar ook onze inwoners. Wij vinden het van groot belang onze rijkdom op het vlak van recreatieve mogelijkheden uit te bouwen. Daarbij vraagt de balans tussen rust en ruimte voor de natuur enerzijds en de mogelijkheden voor recreatie anderzijds voortdurend aandacht. Wij moedigen ondernemers, terreineigenaren, (vrijwilligers)organisaties en inwoners in dit verband aan om met nieuwe ideeën te komen. In dit licht vinden wij dat het idee van de Stichting Taurus over 'Serengetti op de Veluwe' nader bezien moet worden.

Wij ontwikkelen samen met ondernemers een Masterplan Recreatie en Toerisme om de lokale economie te versterken. Het initiëren en faciliteren van evenementen en het samen met ondernemers en organisaties werken aan een positief beeld van gemeente, maken hiervan onderdeel uit.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij bouwen de Groene Vallei samen met onderwijs, ondernemers en overheden verder uit. De wijze waarop wordt verwoord in een startnotitie
- Wij continueren het ingezette proces met betrekking tot Bedrijveninvesteringszones
- Wij gaan een brede integrale detailhandelsvisie en winkelgebieden per dorp ontwikkelen
- Wij doen onderzoek naar onze rol bij ontwikkeling van nieuwe energie- en milieutechnologie
- Wij stimuleren de lokale (circulaire) economie. Wij gaan hier kaders voor ontwikkelen
- Aandacht voor maatschappelijk en duurzaam ondernemen en meer lokaal en sociaal aanbesteden
- Wij werken -waar mogelijk- mee aan alternatieve invulling en gebruik van leegstaand gemeentelijk vastgoed (bijv. flexplekken voor maatschappelijke instellingen en bijvoorbeeld ZZP-ers)
- Wij onderzoeken of het huidige betaald parkeren kan worden afgeschaft. Daarbij betrekken wij in ieder geval de mening van winkeliers, consequenties voor parkeerplaatsen, invloed terugdringen autogebruik, inzicht in de kosten en eventuele alternatieven; dit alles vanuit de invalshoek versterking van de lokale economie. Vooraf maken wij een opdrachtschrijving waarin wij de uitgangspunten verwoorden, zoals het in stand houden van parkeerregulering. Afhankelijk van de uitkomst zijn wij bereid hiervoor maximaal € 100.000,00 (per jaar) te reserveren
- Via een startnotitie gaan wij werken aan een Masterplan Recreatie en Toerisme, samen met ondernemers, terrein- en landgoedeigenaren; dit pakken wij zo mogelijk met de regio op. Het evenementenbeleid wordt hier onderdeel van. Hierbij betrekken wij het stimuleren van B&B en andere voorzieningen ter versterking van toerisme en kunst&cultuur
- Wij willen belangrijke evenementen zoals de Posbankloop behouden voor de gemeente
- Wij willen samen met Stichting Taurus en andere belanghebbenden het idee nader bezien

Ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen

Het is onze wens om samen met inwoners, (vrijwilligers)organisaties en bedrijven ook de ruimtelijke invulling van onze gemeente vorm te geven; aantrekkelijke dorpen bevorderen immers leefbaarheid, sociale cohesie en economische activiteit. Wij gaan door met het interactief ontwikkelen van structuurvisies per dorp.

Wij willen bestaande bedrijventerreinen behouden; uitbreiding van bedrijventerreinen is niet aan de orde. Wij zetten in op revitalisering, herstructurering of transformatie naar andere mogelijke functies van de thans bestemde bedrijventerreinen. Wij gaan onderzoeken of de flexibiliteit op deze terreinen kan worden vergroot, zodat gebruiksmogelijkheden toenemen, waarbij behoud van de winkelgebieden (geen aantasting centrumfunctie) een belangrijk aandachtspunt is.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij continueren de interactieve ontwikkeling van structuurvisies
- Wij voeren een onderzoek uit naar tijdelijk bestemmen t.b.v. flexibiliteit gebruik bestaande bedrijventerreinen
- Er komt een startnotitie naar versoepeling van vergunningsprocessen voor duurzame verbouwingen van woningen en kantoren

Wonen

Onze samenleving en ons klimaat veranderen en daarmee verandert onze kijk op wonen ook. Woningen moeten duurzaam en energiezuinig worden. Samen met woningbouwcorporaties zetten wij ons in voor energiezuinige en zo mogelijk energieneutrale huurwoningen. Wij zien dat er bij inwoners behoefte aan andere woonvormen ontstaat in het kader van langer zelfstandig wonen en mantelzorg. Wij vinden het belangrijk dat woningen in onze gemeente toekomst- en levensloopbestendig worden. Wij zijn hiervoor niet primair verantwoordelijk, maar wij gaan meedenken bij nieuwbouw en herstructurering, sloop en renovatie.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij stellen een nieuwe woonvisie op en betrekken daarbij als onderdeel de mogelijkheid van meergeneratiebewoning in het kader van langer zelfstandig wonen
- Er komt een visie op de huisvesting van studenten

Verkeer en verkeersveiligheid

Wij blijven tegen verdere toename van het goederenvervoer over de IJssellijn en zullen ons maximaal inspannen om dit te voorkomen. Wij nemen het idee van de Stichting Spoorhinder over en gaan ons inspannen om andere gemeenten actiever te betrekken bij het verzet tegen de plannen van de rijksoverheid voor het goederenvervoer over de IJssellijn.

Wij gaan de stationsomgeving Dieren vernieuwen op basis van de bestaande plannen en staan open voor inbreng van bewoners bij de verdere uitwerking van deze plannen. Wij willen dat de plannen voor Traverse Dieren worden uitgevoerd, inclusief de aanpassing van de plannen van de provincie voor de sloop van de woningen aan de Burgemeester Willemsstraat en de betere ontsluiting van het bedrijventerrein Rinaldostraat. Wij gaan het idee van de bewoners van de Prinsenstraat uitwerken om een Dierense naam aan de passerelle te geven en om de bestrating van de Prinsenstraat door te laten lopen vanuit het stationsgebied naar het Carolinapark, gezamenlijk met bewoners. Wij zijn ons bewust van de zorg die de inwoners van Spankeren hebben over de verkeersveiligheid van N348 en zullen deze voor alle verkeersdeelnemers en de omwonenden nadrukkelijk bezien. Wij willen mobiliteit verduurzamen door bijvoorbeeld het vermeerderen van oplaadpunten voor elektrische auto's, het stimuleren van flexibel openbaar vervoer binnen onze mogelijkheden en te streven naar betere fietsverbindingen.

Wij voeren een meting uit van de milieu- en leefbaarheidseffecten van de verbreding van de A12 voor onze inwoners; dit doen wij alleen in regionaal verband.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij gaan de verkeersveiligheid van de N348 bij Spankeren nader bezien
- Wij gaan andere gemeenten actief betrekken bij het verzet tegen toename van het goederenvervoer over de IJssellijn
- Wij gaan gezamenlijk met bewoners de ideeën voor de naamgeving van de passerelle en de verbinding Stationsgebied uitwerken

Vraagstuk 2.2 Behouden en ontwikkelen van kernkwaliteiten van de gemeente

Wonen, nieuwbouw

Wij leggen het accent in de komende jaren op het vergroten van de kwaliteit van de bestaande kernen en woningen. Wij willen het buitengebied in tact laten; buiten de bestaande dorpskernen zullen wij geen grootschalige woningbouwprojecten toestaan. Bestaande plannen zullen worden gerealiseerd ervan uitgaande dat deze plannen stand houden. Bij nieuwbouw en herbestemming bekijken wij per situatie welke behoefte aan woningen bestaat.

Bos, Natuur en Landschap

Wij wonen in een mooie gemeente met veel landgoederen en een uitgestrekt natuurgebied. Onze gemeente heeft met haar ligging aan de voet van de Posbank en grenzend aan de IJssel een zeer aantrekkelijk karakter. De mogelijkheden van het bosgebied, heide, water willen wij behouden, benutten en versterken. Ons waardevolle cultuurlandschap willen wij samen met de agrariërs en terreineigenaren in stand houden. Onderhoud hiervan biedt werkgelegenheid, biomaterialen voor energie en grondstof en biedt kansen voor het samenwerkingsverband de Groene Vallei. Wij maken het planologisch mogelijk om de uiterwaarden klimaatbestendig in te richten. De overgangen naar de Veluwezoom bezien wij in samenhang met de ecologische verbindingen, waarbij het behoud van ons bijzondere cultuurlandschap uitgangspunt is.

Cultureel erfgoed

Op de bijzondere ondergrond van de hoge stuwwal naar het lage rivierdal van onze gemeente zijn veel historische buitenplaatsen en landgoederen te vinden. Wij staan voor de bescherming en instandhouding van ons rijke cultuurhistorische erfgoed en koesteren beeldbepalende gebouwen. Bij deze gebouwen hanteren wij het uitgangspunt 'behoud door ontwikkeling' en is nieuwbouw de laatste optie. Het moet aantrekkelijker worden om monumentale woningen en gebouwen te herstellen, met name als dat wordt gekoppeld aan duurzaam bouwen. De gemeente denkt mee met de eigenaar bij verbouwingen, dan wel wijziging van de bestemming. De initiatieven om samen met de Oudheidkundige kring en betrokken bewoners ons immaterieel erfgoed te bewaren voor ons nageslacht worden voortgezet, zo mogelijk met andere gemeenten samen.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij zetten ons in voor behoud van ons cultureel erfgoed in overleg met (landgoed)eigenaren en ondernemers, maatschappelijke instellingen en betrokken inwoners
- De gemeente denkt mee met de eigenaar bij verbouwingen, dan wel wijziging van de bestemming
- Wij zetten ons in voor het in standhouden van waardevolle cultuurlandschap samen met agrariërs en terreineigenaren
- Wij faciliteren het klimaatbestendig inrichten van de uiterwaarden en de overgangen naar de Veluwezoom in samenhang met de ecologische verbindingen
- Wij streven met de provincie, de eigenaar en andere belanghebbenden naar herbestemming en herstel van de voormalige sporthal in Ellecom

Openbare ruimte

De kwaliteit van de openbare ruimte is een belangrijke basis voor de leefbaarheid en veiligheid in de dorpen. Bruikbaarheid is een essentiële factor bij inrichting van de ruimte zowel op straatniveau als op buurt- en dorpsniveau. De (openbare) ruimte wordt door veel mensen en op verschillende manieren gebruikt. Dit betekent bijvoorbeeld dat straat en stoep veilig zijn, voldoende ruimte bieden aan én geschikt zijn voor het gebruik door mindervaliden én voor verschillende soorten verkeer én voor parkeren of laden en lossen.

De beeldkwaliteit en de duurzaamheid van onze ruimte komen meer centraal te staan. Bij een herziening van een buurt, een restauratie van een monument, een reconstructie van een weg of plein wordt gekeken naar het belang van de bewoners en de bezoekers. Ons klimaat verandert. Wij houden rekening met langere perioden van droogte en met korte perioden van hevige neerslag. Klimaatadaptatie, dat wil zeggen het zodanig inrichten van onze leefomgeving dat de gevolgen van klimaatverandering kunnen worden opgevangen, wordt de komende jaren een belangrijk thema. Om onze dorpen op een natuurlijke duurzame wijze te laten aansluiten bij ons landschap streven wij naar vermindering van verharding, het stimuleren van groen en vergroting van infiltratie van regenwater.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij gaan het groen meer natuurlijk beheren om flora en fauna kansen te bieden
- Er komt een evaluatie met betrekking tot de consequenties op de langere termijn van de bezuinigingen op onderhoudsniveau wegen (inclusief trottoirs)
- Bij de evaluatie van het welstandsbeleid zoeken wij naar mogelijkheden voor verdere deregulering
- Wij streven naar vereenvoudiging en verduidelijking van de regels en procedures rond de WABO, uitgangspunt is dat wij de landelijke regels volgen en geen eigen regels toevoegen
- Wij streven naar het klimaatbestendig inrichten van onze dorpen

Vraagstuk 2.3 Efficiënt (her)gebruik van grondstoffen

Duurzaamheid en milieu

Wij zetten ons in voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving. Een duurzame, circulaire economie is uitgangspunt bij het handelen van de gemeente en bij het stimuleren en ondersteunen van lokale initiatieven die zich hierop richten. Elk initiatief voor de ontwikkeling van duurzame energie vergt een zorgvuldige afweging op inpasbaarheid, draagvlak en kernkwaliteiten van onze gemeente. In dit licht omarmen wij het door de Werkgroep Energie Rheden ingebrachte idee voor het opwekken van duurzame energie in de IJssel. Wij vragen de werkgroep het idee verder uit te werken. Gelet op het landschap en de natuurwaarden van onze gemeente vinden wij grootschalige windenergieparken niet passend. Particuliere initiatieven voor kleine windmolens van inwoners, bedrijven of organisaties zijn wel een optie.

Wij zien grondstoffenbeheer breder dan alleen het inzamelen van afval. Primair wordt afval gezien als grondstof. Afvalscheiding en de verwerking van het gescheiden afval worden steeds belangrijker.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij blijven inzetten op een CO2-neutrale gemeente in 2040
- Er wordt een afval(grondstoffen)visie ontwikkeld
- Innovatieve projecten op het gebied van duurzame energie kunnen onder voorwaarden en inpasbaarheid binnen de kernkwaliteiten van onze gemeente worden ondersteund

3 Bestuurlijk domein

Opgave

De verhouding tussen gemeente en de samenleving verandert sterk. Inwoners willen graag een bijdrage leveren aan de samenleving. Dat vraagt ons dat wij open staan voor hun ideeën en wensen. De potentie van de samenleving is erg groot; als gemeente kunnen wij een faciliterende en verbindende rol spelen om de vitaliteit van de samenleving tot bloei te doen komen.

Wij willen een goede verbinding maken met inwoners en op die manier de afstand die soms wordt gevoeld, verkleinen. Dat vraagt van ons op alle niveaus een open, transparante en meedenkende houding, waarbij wij inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en initiatieven. Daarbij is het van belang dat de democratische legitimatie wordt gewaarborgd. Daar waar wij niet in staat zijn om taken zelfstandig uit te voeren, zullen wij samenwerken met andere gemeenten. Voordat een dergelijke samenwerking wordt aangegaan zullen wij nadrukkelijk beoordelen of de gemeenteraad voldoende ruimte behoudt voor het stellen van kaders en het controleren van de uitvoering.

Wij streven naar een goede dienstverlening met aandacht voor inwoners, ondernemers en organisaties vanuit een klantgerichte en meedenkende houding.

Vraagstuk 3.1 Hoe betrekken wij inwoners, ondernemers en organisaties bij de planvorming?

Participatie

Wij willen bij het opstellen van nieuw beleid inwoners actief betrekken. Zij moeten daarvoor de maximaal beschikbare ruimte krijgen. De kaders worden in principe bepaald door de grenzen van de wet. Als er geen wettelijke kaders zijn, geeft onze raad kaders mee waarbinnen die ruimte ligt. Hiermee willen wij de wederzijdse verwachtingen expliciet maken.

Als gemeente maken wij een bewuste keuze op welke terreinen wij in meer of mindere mate invloed willen hebben en waar wij juist veel ruimte geven aan de inwoners, instellingen en bedrijven. De overheid hoeft niet op alle terreinen het voortouw te nemen; zeker waar de samenleving die rol kan en wil pakken is een terughoudende opstelling van de gemeente passend. Wij willen, waar het kan, meewerken aan initiatieven van inwoners. Dat kan betekenen dat wij verantwoordelijkheden en budgetten (tijdelijk) overdragen.

Ruimte voor het politieke debat in de gemeenteraad

Wij vinden een goede samenwerking tussen raad en college van groot belang. Wij willen samen met de raad een bestuursakkoord opstellen waarin wij onze manier van werken en samenwerken expliciet maken. Mogelijke onderwerpen zijn onze externe oriëntatie, de verhouding tussen raad en college, de rol van de raad in relatie tot de veranderende bestuursstijl.

Het college zal de raad nog meer in staat stellen om haar kaderstellende rol uit te voeren. Wij vragen de raad om uitgangspunten, hoofdlijnen voor het proces en kaders aan het college mee te geven in startnotities. Hierin kan de raad aangeven welke kaders zij van belang vindt, welke rol de samenleving heeft bij de beleidsontwikkeling en of er behoefte is aan een of meer beleidsalternatieven als basis voor het politieke debat in de gemeenteraad. Startnotities leggen daarmee de basis voor de kaders van het nieuwe beleid.

De uitvoering van de nieuwe taken op het gebied van zorg, jeugdzorg en participatie vraagt vanzelfsprekend een actieve betrokkenheid van de raad, waarbij wij overigens willen vermijden dat de raad zich bezig houdt met individuele kwesties; individuele zaken zijn een aangelegenheid van het college.

Contacten tussen raad en ambtelijke organisatie krijgen meer ruimte, zeker als het gaat om technische informatie die de raad nodig heeft voor haar besluitvorming.

Beleidsakkoord als basis voor collegiaal bestuur

Het college opereert op basis van een akkoord op hoofdlijnen en werkt als collegiaal bestuur. De verdeling van de taken over portefeuilles is geen belemmering om elkaar als collegeleden te ondersteunen bij complexe en gevoelige kwesties. Dit doen wij omdat daarmee de kwaliteit van het beleid en de uitvoering gediend is. Het vraagt een sterk onderling vertrouwen tussen de collegeleden.

Wij hanteren de principes: richting vragen aan de raad, ruimte bieden voor initiatieven en resultaten leveren.

De uitvoering van beleid zullen wij actief monitoren en evalueren.

Het college werkt op basis van een sterke externe oriëntatie; wij willen als gemeente-bestuur open staan voor de Rhedense samenleving. Daarbij hanteren wij een open, onbevangen stijl, waarbij wij ruimte willen laten voor zowel de raad als voor de inwoners, (vrijwilligers)organisaties en professionals voor inbreng en coproductie; wij faciliteren en verbinden. Wij staan open voor verandering en denken mee. Dat vraagt dat wij goed benaderbaar zijn voor inwoners en raadsleden. Wij continueren de inzet van 'dorpswethouders'; zij fungeren als eerste aanspreekpunt voor inwoners van een dorp.

Wij hebben gekozen voor een college met vier wethouders, die samen 3,8 fte bezetten.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Visie opstellen voor burgerparticipatie én overheidsparticipatie; hiervoor breiden wij de griffie tijdelijk uit met 0,5 fte
- Wij gaan bij het ontwikkelen van nieuw beleid werken met startnotities met daarin o.a. de kaders en de wijze van participatie
- Wij ontwikkelen samen met de gehele raad een bestuursakkoord, waarin wij de nieuwe bestuursstijl verankeren
- Wij continueren de inzet van dorpswethouders

Vraagstuk 3.2 Hoe optimaliseren wij de bedrijfsvoering, waardoor effectiviteit en efficiëntie wordt vergroot?

De bestuurlijke externe oriëntatie én de veranderingen in de samenleving stellen nieuwe eisen aan de gemeentelijke organisatie. Wij hebben een flexibele en slagvaardige organisatie nodig, die doorgroeit naar een open, wendbare, meedenkende organisatie. Als coalitie steunen wij de in gang gezette organisatieontwikkeling en vragen wij blijvende aandacht voor de samenhang binnen het gemeentelijk beleid en de borging van kennis in de organisatie.

De taken van de gemeente zullen fors toenemen in de komende jaren. De nieuwe taken op het gebied van participatie, zorg en jeugdzorg zijn een kans om de samenhang in het overheidsbeleid te vergroten. Maar de nieuwe taken gaan ook gepaard met bezuinigingen. Dat vraagt veel van de gemeente, die voor inwoners nog meer dan voorheen de 'eerste overheid' zal worden. Juist daarom is samenhang in het gemeentelijk beleid vereist. Waar in het verleden de taken in de openbare ruimte relatief weinig relatie hadden met onze taken op het gebied van welzijn en zorg, hebben die taken steeds meer onderlinge relaties. Als inwoners langer thuis blijven wonen dan zullen wij bijvoorbeeld ook moeten zorgen voor een goed onderhoud van straten en trottoirs.

Wat gaan wij ervoor doen?

Wij starten een programma Organisatieontwikkeling, dat aansluit op al eerder ingezette acties

Vraagstuk 3.3 Hoe gaan wij om met intergemeentelijke samenwerking?

Uitgangspunt is de zelfstandigheid van de gemeente Rheden. Wij zullen de komende raadsperiode benutten om onderzoek te doen naar de lange termijn toekomst van de gemeente Rheden waarbij democratische legitimatie een belangrijk aandachtspunt is. Gezien de veelheid en de complexiteit van (nieuwe) taken, zullen wij actief samenwerken om de benodigde kwaliteit in de uitvoering te kunnen garanderen. Waar nodig bouwen wij de bestaande initiatieven omtrent (regionale) samenwerking verder uit. Die samenwerking roept ook vragen op, met name over de rol van de gemeenteraad en de democratische legitimatie.

De gemeente Rheden hoeft niet altijd alle taken zelf uit te voeren. Andere partijen binnen en buiten onze gemeentegrenzen kunnen wellicht taken van ons overnemen.

Regiogemeenten zijn partners waarmee wij graag en goed samenwerken. Wij gaan een visie ontwikkelen over hoe wij onze eigen inzet zien en wanneer wij juist met anderen de taken gaan uitvoeren. Daarbij is ook de rol en invloed van de raad op de samenwerking een issue.

De huidige uitgangspunten bij samenwerking in de regio onderschrijven wij: de 3 K's (Kwaliteit, Kwetsbaarheid en Kosten) zijn voor ons leidend. Wij werken met name samen op uitvoeringstaken; de gemeenteraad blijft de beleidskaders bepalen. Reductie van overheadkosten bij de gemeente Rheden bij verdergaande regionale samenwerking is uitgangspunt.

Bestaande (plannen tot) samenwerking met Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe en Renkum (G5) zetten wij verder door. Ook de samenwerking in de regio Arnhem (12 gemeenten) op het gebied Sociaal Domein wordt voortgezet. Wij staan ook open voor samenwerking met andere gemeenten.

De Stadsregio Arnhem-Nijmegen moet opnieuw worden vormgegeven in het licht van de wettelijke veranderingen en de toekomstige ontwikkelingen.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Een onderzoek naar de duurzame toekomst van de gemeente Rheden
- Wij ontwikkelen een visie op het thema regiegemeente
- Wij werken in regioverband mee aan de opzet van een Intergemeentelijke Uitvoeringsorganisatie (IGUO)

Vraagstuk 3.4 Hoe zorgen wij voor toegankelijke en begrijpelijke communicatie en dienstverlening?

Wij vinden het belangrijk dat de communicatie met inwoners, organisaties en bedrijven helder, toegankelijk en begrijpelijk is. Dat vraagt een open en meedenkende houding van ons en onze organisatie en vraagt een uitbreiding van de bestaande capaciteit voor communicatie. De Rhedenaar zullen wij in een sobere vorm handhaven.

Wij handhaven de Servicecentra in Dieren en Velp. Ook bij andere vormen van dienstverlening sluiten wij zoveel mogelijk aan op de wensen van onze inwoners. Denk daarbij aan de avondopenstelling in De Steeg, werken op afspraak en huisbezoeken bij ouderen.

De digitale dienstverlening gaan wij verder verbeteren.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij verbeteren de digitale dienstverlening
- Wij verbreden het werken op afspraak
- Wij breiden de communicatiecapaciteit met 1 fte uit
- Wij handhaven de servicecentra in Dieren en Velp

Vraagstuk 3.5 Hoe gaan wij om met de privacy van inwoners?

In een open samenleving wordt privacy steeds belangrijker, net als beveiliging van gegevens. Zeker als wij kijken naar de privacygevoelige gegevens die wij in het sociaal domein van onze inwoners krijgen, hebben wij op dit punt een grote verantwoordelijkheid. Denk daarbij aan toegang tot een veilige website, inzage in eigen gegevens, afspraken over inzet van middelen. Binnen de strikte wetgeving op beide terreinen zullen wij uitgangspunten en werkwijzen vastleggen in een privacyhandvest. Op basis daarvan beschermen wij de privacy van onze inwoners. Wij hechten aan de digitale beveiliging van de gegevens die wij in ons bezit hebben.

Wat gaan wij ervoor doen?

Wij stellen een privacyhandvest op

Vraagstuk 3.6 Hoe zorgen wij dat wij een financieel gezonde gemeente blijven?

Rheden heeft sinds jaar en dag haar financiën goed op orde. Dat vindt ook deze coalitie een groot goed.

Uitgangspunten:

- Een solide financieel beleid en een gezonde financiële positie is ons hoofduitgangspunt, dat zich in ieder geval uit in een sluitende meerjarenbegroting.
- Voorzieningen voor inwoners worden in stand gehouden.
- Lasten worden met maximaal de inflatiecorrectie verhoogd.

Op een aantal terreinen streven wij naar een verlaging van de gemeentelijke heffingen. Wij streven naar een verlaging met tenminste 5% voor de afvalstoffen- en rioolheffing.

Wij werken toe naar een meer reële begroting waar wij de onnodige ruimte uit halen; wij zijn er ons van bewust dat wij daarmee een iets groter financieel risico nemen. De begroting van 2014 kenmerkt zich al door een scherpere raming. In 2015 evalueren wij de ervaringen met deze andere wijze van begroten en nemen eventueel aanvullende maatregelen. In deze evaluatie nemen wij tevens de benodigde hoogte van de algemene reserve en het weerstandsvermogen mee. Hoewel wij scherper begroten, zijn overschotten niet uit te sluiten. Onze coalitie wil samen met de raad in de fase van de voorjaarsnota expliciet beoordelen of er nog aanvullende, toekomstgerichte initiatieven gewenst en mogelijk zijn. Indien bij de bestuursrapportage (november) blijkt dat er (incidentele) ruimte van minimaal € 500.000,00 is, kunnen deze initiatieven dan alsnog worden opgepakt in het lopende begrotingsjaar.

Als wij de aankomende jaren voor een bezuinigingsopgave komen te staan, dan kijken wij daarbij successievelijk naar de niet-wettelijke taken, de bovenwettelijke taken en de wettelijke taken.

Tevens toetsen wij of wij onze taken efficiënt uitvoeren.

Wij onderzoeken de mogelijkheden voor nieuwe financiële arrangementen met bijvoorbeeld het bedrijfsleven en corporaties. Hiermee willen wij waar mogelijk initiatieven van derden ondersteunen op basis van (revolverende) middelen.

Overige voorstellen

Op financieel gebied hebben wij bovendien nog de volgende afspraken gemaakt:

- Het Treasurystatuut wordt geëvalueerd (inclusief borgstellingen en garanties) en zo nodig aangepast.
- Wij voeren geen actief grondbeleid.
- Wij evalueren periodiek de subsidies.
- Incidentele toevoegingen aan de algemene uitkering worden ingezet voor het beoogde doel, indien wij dit noodzakelijk achten vanuit onze beleidsdoelstellingen.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Reductie van afvalstoffen- en rioolheffing (streven is tenminste 5%)
- Evaluatie van begrotingssystematiek en -uitgangspunten
- Tussentijdse toevoeging van projecten indien financieel mogelijk
- Evaluatie Treasurystatuut
- Onderzoek naar vernieuwende financiële arrangementen met bedrijfsleven en corporaties

Vraagstuk 3.7 Hoe zorgen wij dat wij een veilige gemeente blijven?

De coalitie voelt een grote verantwoordelijkheid om onze gemeente veilig te laten blijven. De inzet van de laatste jaren op dit thema heeft veel resultaat opgeleverd, maar wij moeten samen met inwoners en bedrijven alert blijven. Wij zien een verplaatsing van problemen vanuit de stedelijke gebieden naar de omliggende plaatsen, zo ook naar de gemeente Rheden. Wij zien dat terug in een stijging van drugsgerelateerde problematiek en woonoverlast. Wij willen daarom integraal drugsbeleid opstellen en een aanpak ontwikkelen om de woonoverlast te bestrijden. Daarnaast gaan wij de Wet Bibob breder implementeren. Het veiligheidsbeleid vraagt een regionale aanpak, omdat criminaliteit en overlast zich niet aan gemeentegrenzen houden en zich snel verplaatsen.

Op het terrein van preventie en veiligheid zien wij zeker voor onze inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven een belangrijke rol; wij vragen hen om verantwoordelijkheid te nemen in het creëren van de juiste randvoorwaarden om criminaliteit zoveel mogelijk te voorkomen. Waar nodig neemt de gemeente in overleg met bewoners en bedrijven maatregelen. De wijkagenten vervullen hierbij een cruciale rol. Wij zullen cameratoezicht alleen onder strikte voorwaarden toepassen.

Jongerenoverlast is een specifiek onderdeel van het veiligheidsdomein. De overlast door jongeren is in de afgelopen jaren in onze gemeente sterk afgenomen. Dit mooie resultaat willen wij graag behouden.

In onze visie hangen overlast en gebrek aan perspectief met elkaar samen.

Hoewel het met het overgrote deel van de Rhedense jongeren gelukkig goed gaat, is er een groep jongeren in de gemeente voor wie dat niet zo geldt. Zij hebben minder perspectief op het afronden van een opleiding en het vinden van werk en daardoor minder perspectief op meedoen in de maatschappij. Zonder dit perspectief is de kans op criminaliteit en overlast groter. Daarom is het nodig om hen te stimuleren en te motiveren een opleiding te starten, af te maken en werk te vinden. In dit verband overwegen wij, zoals eerder aangegeven, aansluiting bij het project 2Getthere.

Ter voorkoming van jongerenoverlast is een keten van maatregelen ingezet. Binnen deze keten werken jongerenwerkers en straatcoaches. De jongerenwerker levert een belangrijke bijdrage aan het perspectief van de jongere en werkt daarmee preventief, de straatcoaches spelen een belangrijke rol in de overlastbestrijding, de repressie. Wij zoeken naar een sterkere verbinding en afstemming tussen deze beide partijen. Door een positieve benadering en inzet op preventie verwachten wij dat de inzet van straatcoaches in een periode van 2 jaar geleidelijk kan worden afgebouwd. Wij blijven alert op de uitwerking van deze afbouw; indien nodig draaien wij de afbouwmaatregel terug. Een sluitende aanpak staat voorop.

De veiligheidsmonitor die wij samen met de politie elke 2 jaar uitvoeren zullen wij continueren.

Wat gaan wij ervoor doen?

- Opstellen van integraal drugsbeleid
- Aanpak van woonoverlast
- Implementatie van de Wet Bibob
- Geleidelijke afbouw van straatcoaches richting de jongerenwerkers
- Uitvoering veiligheidsmonitor elke twee jaar continueren

Bijlage 1 Portefeuilleverdeling college B&W Rheden

Verdeling fte's		Totaal 3,8 fte	1,0	1,0	1,0	1,0	0,8	
Nr	Blok	Programma	BGM	D66	CDA	VVD	GL	Inclusief
1	Bestuur, Veiligheid, Brandweer	Bestuur						
		Veiligheid						
		Communicatie						Doorontwikkeling bestuursstijl
		Dienstverlening						
		Evenementen						
		Veiligheid						
2	Bedrijfsvoering							
3	Financien							
4	Ruimte, EZ, Bouwen en Monumenten	Ruimte						
		Bouwen						
		Cultureel erfgoed						
		EZ						
5	IBOR, Vastgoed, Verkeer, Natuur	IBOR						
		Vastgoed						Onderwijsgebouwen+MFA's
		Verkeer						Parkeren
		Natuur						
6	Onderwijs en Jeugd	Onderwijs						
		Jeugd						
7	WMO en decentralisaties							
8	Sport, Kunst, Cultuur, Recreatie en Toerisme	Sport						
		Kunst en Cultuur						
		Recreatie en Toerisme						Evenementenbeleid
9	Milieu	Circulaire economie						Afval & Grondstoffen
		Milieu & Duurzaamheid						
10	Inkomensvoorzieningen, Werk en Integratie							Werkgeversdienstverlening en Werkbedrijf

	Projectwethouders		D66	CDA	VVD	GL
1	IJssellijn					
2	Groene Vallei					
3	Ik buurt mee					
4	Transitie & Transformatie					
5	Regionale samenwerking					
6	Traverse Dieren & Stationsomgeving					

	Dorpswethouder		D66	CDA	VVD	GL
1	De Steeg					
2	Dieren					
3	Ellecom					
4	Laag-Soeren					
5	Rheden					
6	Spankeren					
7	Velp					

	Loco-burgemeester		1	2	3	4
--	-------------------	--	---	---	---	---

Bijlage 2 Financiële effecten coalitieakkoord per domein

	2014	2015	2016	2017	2018
A. Structueel					
1. Sociaal domein	0	50.000	185.000	285.000	285.000
2. Ruimtelijk domein	25.000	335.000	335.000	335.000	335.000
3. Bestuurlijk domein	106.000	273.000	133.000	133.000	133.000
Totaal structureel	131.000	658.000	653.000	753.000	753.000
B. Incidenteel					
1. Sociaal domein	48.000	243.000	270.000	300.000	-
2. Ruimtelijk domein	50.000	418.000	188.000	-	-
3. Bestuurlijk domein	165.000	385.000	355.000	-	-
Totaal incidenteel	263.000	1.046.000	813.000	300.000	0
Totale effecten coalitieakkoord	394.000	1.704.000	1.466.000	1.053.000	753.000
structueel/incidenteel meerjarig perspectief	40.000	237.000	1.076.000	1.940.000	753.000
Bijgesteld perspectief	-354.000	-1.467.000	-390.000	887.000	0

Bijlage 3 Reactie onderhandelaars op pitches van 17 april 2014 en lokale e-mails/brieven

	Naam	Beleidsreëlin	Reactie n.a.v. pitch
1	De heer T. Strikers	Impuls aan 'Ik buurt mee' project en structuurvisie (plancaravan)	Wij vinden het een leuk initiatief en verzoeken de initiatiefnemers om in gesprek te gaan met de projectleider van ons project 'Ik buurt mee' om te bezien of de plancaravan daarvoor meerwaarde kan hebben
2	De heer T. Couwenhoven	Kwaliteitszorg/indicatiestelling	Wij delen het belang voor een kwalitatieve zorg en daar zullen wij ook de nodige aandacht aan schenken. Uw oproep voor een transparante indicatiestelling gaat voorbij aan de nieuwe manier van werken. Centraal staat het gesprek met de inwoner die een probleem heeft. In dat gesprek wordt naar een aanpak op maat gezocht. Die zal voor iedere situatie kunnen verschillen
3	De heer J. Cremers namens het Rhedens jeugdzorg	Passend onderwijs en jeugdzorg	In het beleidsakkoord is opgenomen dat wij een en ander verder gaan onderzoeken
4	De heer B. Bouma namens initiatiefgroep De Boecop	Herbestemming tot ontmoetingsruimte	De onderhandelaars beschouwen het als een particulier initiatief, die de sociale samenhang in het dorp kan versterken. Wel dient de relatie met het Parkhuis in een breder perspectief te worden gezien, waarbij de vraag aan de orde is welke rol deze functie in de lokale gemeenschap kan en wil vervullen. Wij wachten de verdere onderzoeken af
5	De heer P. Brok voorzitter MHC Dieren	Sportpark Dieren	De inbreng ziet op de 3 ^e fase van de doorontwikkeling van de sportparken. In het beleidsakkoord is daarmee rekening gehouden. Wel is de vraag aan de orde of de gevraagde voorfinanciering past binnen de geldende gemeentelijke regelgeving en kaderstelling. Dat zullen wij onderzoeken
6	Mevrouw E. van 't Erve teamleider Lindenhout	Namens jeugdzorginstelling	Wij ondersteunen uw inbreng en oproep voor meer pleeggezinnen in Rheden en zullen waar mogelijk een aanbeveling doen voor het creëren van meer opvangplekken
7	De heer Scheltema Stichting Spoorhinder	IJssellijn	In het beleidsakkoord is opgenomen dat wij ons gaan inspannen om de andere gemeenten actiever te betrekken bij het verzet tegen de plannen van de rijksoverheid voor het goederenvervoer over de IJssellijn
8	De heer A. Terlouw Stichting Dierenweide Rheden	Realisatie schuur Dierenweide	Wij ondersteunen uw oproep en initiatief tot behoud van de kapschuur. Het college heeft inmiddels aan de gemeenteraad voorgesteld de nodige middelen tot een maximum van € 75.000,00 vrij te maken voor een bijdrage in de vorm van co-financiering. Nadere afspraken en randvoorwaarden zullen worden besproken
9	De heer P. Nicolai namens VV Dieren	Vernieuwing sportpark Dieren	Wij begrijpen de inbreng met betrekking tot het wegvallen van middelen als gevolg van de regulering van afvalstromen voor wat betreft het ophalen van oud papier. De coalitiepartijen zijn bereid mee te denken over alternatieven, bijvoorbeeld door inzameling van andere reststromen met inzet van vrijwilligers

	Naam	Beleids terrein	Reactie n.a.v. pitch
10	De heer Ursem namens Stichting Posbankloop	Voortbestaan Posbankloop in jubileumjaar	Wij denken na over een mogelijkheid tot het verlenen van een bijdrage (in welke vorm dan ook) voor het bijhoudend kunnen organiseren van grotere evenementen met een landelijke uitstraling, zoals de Posbankloop. Bij het op te stellen evenementenbeleid zal daar specifieke aandacht aan worden geschonken
11	Mevrouw B. Lanting-Boer namens bewoners Prinsenstraat Dieren	Traverse Dieren	Wij nemen het idee van de bewoners van de Prinsenstraat om een Dierense naam aan de passerelle te geven over en zullen nagaan of de bestrating van de Prinsenstraat door kan lopen van het stationsgebied naar het Carolinapark Dit idee willen wij met de bewoners en provincie uitwerken
12	De heer T. van Hoof	Zonnepanelen voor verenigingen e.d.	Wij waarderen uw idee, maar vinden dat dit op basis van particulier initiatief verder kan worden uitgewerkt en zien hier geen rol voor de gemeente
13	VERVALLEN		
14	De heer J. Mandemakers namens Dorpskerk Rheden	Dorpskerk Rheden	Wij begrijpen de zorg van de kerk in Rheden en het behoud van de functionaliteit. De coalitiepartijen zijn bereid om mee te denken over het blijvend behoud van de functie. De gewenste uitbreiding van het rijksmonument vergt een zorgvuldige procedure (bestemmingsplan; vergunningen) en kan lastig zijn Dat betekent dat ook creatief naar andere mogelijkheden zal moeten worden gekeken
15	De heer J. Mulderij namens werkgroep ontmoetingsplaats ouderen Spankeren (WOOS)	Onduidelijkheid over subsidie	Er zal snel duidelijkheid gegeven worden over de procedure voor de subsidieverlening. Gestreefd wordt naar een meerjarige afspraak met heldere kaders over de eigen verantwoordelijkheid en inbreng vanuit de gebruikers
16	De heer J. Mulderij	Bomenkap Spankeren	Wij zullen deze kwestie volgens de vastgestelde beleidsregels behandelen
17	De heer W. den Boer namens BKV	Aandacht voor beeldbepalende gevels	Behoud van dorpslinten en bijzondere gevels zal een onderwerp zijn in de structuurvisies, die wij de komende jaren opstellen. In dit kader zullen wij deze reactie meenemen
18	VERVALLEN		
19	De heer F. Beukens	Opzetten respijthuis	Wij zijn benieuwd naar de verdere uitwerking en zijn bereid een en ander nader te onderzoeken
20	De heer P. Boerma Managing Director INFORCOM Business Services BV Interim Management & Consultancy	Rhedense ondernemers (re)vitaliseren	Wij waarderen uw idee, maar vinden dat dit op basis van particulier initiatief verder kan worden uitgewerkt en zien hier geen rol voor de gemeente
21	Mevrouw V. Franken en mevrouw L. Grotenberg	Keurmerk dementie-vriendelijkheid supermarkten	Wij waarderen het initiatief voor het onderzoek en onderschrijven dat het kan bijdragen aan de wens om mensen langer in hun eigen woonomgeving te laten wonen. Wij zijn bereid daaraan een verdere bijdrage te geven door de nodige contacten te leggen tussen de studenten en de Velpse winkeliers(vereniging).

22	Mevrouw L. Visker	Multidisciplinair team	Een eigen (gemeentelijk) keurmerk streven wij niet na Het concept wat in uw pitch is ingebracht is onderdeel van het huidig en toekomstig beleid. U kunt deelnemen aan komende aanbestedingen op grond van de daarvoor geldende procedures
23	De heer B. Assie namens Werkgroep Energie Rheden	Energie uit water	In het beleidsakkoord hebben wij het idee van door de Werkgroep Energie Rheden voor het opwekken van duurzame energie in de IJssel omarmd; wij vragen de werkgroep het idee verder uit te werken
24	De heer P. Jans namens Stichting Taurus	Serengetti op de Veluwe	Wij willen uw idee samen met u en andere belanghebbenden nader bezien

Reactie onderhandelaars op lokale e-mails en brieven

	Brief of e-mail van	Onderwerp	Reactie
1	Vijf sportverenigingen (Volleybalvereniging Rebelle, MHC Dieren, AV Gelre, H.V. Erica en KV Diderna	Doortwikkeling Noordzijde Sportpark Nieuwland	Zie reactie op pitch nr. 5 MHC Dieren
2	Brief Stichting Apeldoorns-Dierens Kanaal d.d. 20 maart 2014	Aandacht voor hernieuwde toekomst Apeldoorns Kanaal	Wij hebben kennisgenomen van uw oproep en begrijpen uw pleidooi. Uw brief bevat geen nieuw initiatief of idee. Wij sluiten ons aan bij het bestaande gemeentelijke visie op dit punt
3	Brief Belangenvereniging De Steeg-Havikerwaard	Aandacht voor burgerparticipatie	Wij onderschrijven de doelstelling van uw brief. Wij komen hieraan tegemoet, aangezien aandacht voor burgerparticipatie en vernieuwing van de bestuursstijl een speerpunt is in ons beleidsakkoord
4	Brief Stichting Posbankloop d.d. 24 maart 2014	Aandacht voor financiële ondersteuning organisatie Posbankloop	Zie pitch 10
5	E-mail met bijlagen van VV Dieren d.d. 25 maart 2014	Aandacht voor het belang van sport in het algemeen/ afronding sportdebat 12 maart 2014	Wij hebben kennisgenomen van uw oproep voor het belang van sport. Wij hebben hier aandacht voor en zetten extra in op sportstimulering
6	E-mail Burgerinitiatief De Steeg d.d. 25 maart 2014	Over de kerk in De Steeg, een ontmoetingsplek voor jong en oud in De Steeg	Zie pitch 4

7	Brief en rapport de heer M. Brouwer d.d. 30 maart 2014	Mensen met een uitkering reactiveren, stimuleren en opleiden d.m.v. persoonlijke leerwerktrajecten en Werkgevers Participatie Fonds	Wij hebben kennisgenomen van uw brief en rapport en onderschrijven de doelstelling. Wij zetten diverse instrumenten in om mensen te reactiveren, stimuleren en op te leiden. Wij waarderen uw idee, maar vinden dat dit op basis van particulier initiatief verder kan worden uitgewerkt
8	Brief VV Dieren d.d. 31 maart 2014	Diverse aandachtspunten sportpark Nieuwland, teruglopende inkomsten op inzameling oud papier en een derde kunstgrasveld	Zie pitch 9
9	Mevrouw B. Rutjes	Reactie over Workfast e.d.	Wij hebben kennisgenomen van uw e-mail d.d. 16 april en uw e-mail van 24 april ter behandeling doorgezonden
10	De heer H. Bosveld	Re-integratiemethodes e.d.	Wij hebben kennisgenomen van uw inbreng en zien een vertaling in het beleid daarvan tot stand komen. Wij wijzen voorts op de reguliere aanbestedingsprocedures